

Előfizetési árak:

Egész évre · 20 kor. — fill.
Félévre · 10 » — »
Negyedévre · 5 » — »
Egy óra · 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.

hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.

első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

A nagyvárad augur.

Pécs, 1900. szeptember 21.

Nagy az öröm a kormánypárti sajtóban, hogy csatlakoztak azok, akik Tisza Kálmán nagyváradai beszámolójától támadást vártak a szabadelvűpárt új elemei s az ezek által inaugurált új irányzatok ellen, mert ime Tisza Kálmán tegnapi beszédében is nyíltan hirdette, hogy a Széll-kormányt adott programja alapján készségesen támogatta és támogatja, persze sietett hozzátenni, hogy csak a maga nevében és a saját felelősségére beszél így.

Nos hát rosszul ismerik azok Tisza Kálmánt, akik azt várták tőle, hogy a tényleg uralmon levő kormány ellen nyílt fórumon állást foglaljon. Neki elve benne maradni a kormánypártban, ha nincsen kilátása rá, hogy a tényleges kormány ellenére alakíthasson más kormánypartot. Támogatta ő az utána következő kormányelnököket mind, nem személyükért, hanem „mert általános politikai irányzatokkal egyetértett s egyetért a mostani és még utána következő miniszterelnökökkel“, ha a többség támogatja őket, mert ő a pártbontást hazafiatlan tettek tartja.

Egyetértett ő Bánffyval, akinek programján ott állott a választási erőszak, ischli klauzula, a klubtörvényhozás, klotúr s több ilyen szabadelvű intézmény, de egyetért Széll Kálmánnal is, aki életbe léptette a kuriai bíraskodást, a választói jog kiterjesztését, igéri a tiszta választást a jog, törvény és igazság uralmát s az ischli klauzulának végkép bevágta az utját a saját formulájával.

Mindez senkit sem lephetett meg Tisza Kálmán részéről, mert hisz mindenki tudja róla, hogy — a Pécsi Naplóval — „Ő ama kevesek (?) közül való, aki eltekintve személyes érdekektől, hatalmi állásponttól, vezérszereptől és befolyásoktól, egyedül és tisztán az ország erkölcsi és anyagi nagyságának, szellemi és gazdasági jólétének emelésére gondolván: bármely vezér lépjen is a szabadelvű tábor élére, készséggel odaáll a táborba közkatónának.“

Méltán meglephetett azonban mindenkiket az a catói kritika, melyet ő, az obstrukciónak a magyar parlamenti életben meghonosítója, gyakorolt a fölött az ob-

strukció fölött, a mely az általa oly készségesen támogatott új kormányelnököt a hatalom polcára juttatta.

Az a Tisza Kálmán, aki 1872-ik évben szervezte az első obstrukciót s abban olyan tevékeny szerepet játszott, hogy a vita folyama alatt ő maga különböző címeken 43-szor szólalt föl, itéli el a Bánffyt buktató obstrukciót azzal, hogy az ilyen obstrukció a parlamentarizmusra, a szabadságra, a magyar államra veszélyes, mert rossz precedensül fog szolgálni.

Nos hát legyen nyugodt Tisza Kálmán, precedensül soha sem a negyedik vagy ötödik, hanem mindig az első eset szokott szolgálni, az első esetnek pedig hogy ki volt a szülő atyja, azt tudja mindenki széles e hazában. Abban azonban igaza van Tisza Kálmánnak, hogy a legutolsó obstrukció végcéljait illetőleg, sokban különbözött az első obstrukciójától.

Az utolsó obstrukciónak az volt a célja, hogy Magyarországnak a gazdasági önnállóságához való törvényes jogát megvédje s annak az ischli klauzula révén való elsikkasztását megakadályozza, egyben pedig nyakát szegje annak az erőszakos, korrumpált párhatalmi rendszernek, amely Bánffy báró személyében nyert végső kifejeződést s a mely átkos teherként nehezedett Magyarország erkölcsi és anyagi közviszonyaira.

Tisza Kálmán 1872-iki obstrukciójának pedig az volt a célja, hogy előkészítse számára az utat a hatalom birtokbavételére. Szinleg — mert hisz a Tisza-politika mindig mást árult, mint amit a cégér mutatott — a Lónyay-kabinet választási törvényjavaslatának a megbuktatása volt a bevallott cél a parlamenti ultima ratiójának igénybevételével, melyet Tisza és pártja azzal okoltak meg, hogy az a választási javaslat, a maga bonyodalmas és magas cenzusával s az országgyűlés tartamának öt évre való kiterjesztésével olyan reakcionárius, a magyar nemzet alkotmányos jogaira olyan óriási veszedelmeket magában rejtő merénylet, a melyet a kisebbségnek a legvégső eszközökkel is elhárítani kötelessége.

Nos, Tisza Kálmán obstrukciója ezt a veszedelmet 1872-ben el is háritotta a nemzetről, de csak azért, hogy 1874-ben,

mikor már ő ült a hatalom polcán, egész súlyával maga Tisza Kálmán varrja a nemzet nyakába. Tisza Kálmán maga csinálta meg a választási törvényt 1874-ben s ebben nemcsak átvett minden rendelkezést az általa megobstruált 1872-ki javaslatból, melyeket akkor maga is jogfosztásnak, jograblásnak bélyegezett, hanem ennek a reakcionárius választási törvénynek olyan erőszakos, erkölcstelen és jogfosztó alkalmazását is vette gyakorlatba, amely a nemzet szabad akaratának érvényesülését eleve lehetetlenné tette.

Hát az igaz, ilyen obstrukció, amely egy többség akaratának érvényesülését csak azért hiúsítja meg, hogy aztán maga az obstruáló hajtsa végre ugyanezt, mikor a hatalom birtokába jut: ez veszedelme a parlamentarizmusnak, a szabadelvűségnek s a nemzetnek és soha eléggé meg nem bélyegezhető az, aki ilyen obstrukcióval praecedens alkot.

Ne is szentségtelenítse meg hát Tisza Kálmán a Bánffy ellen folyt parlamenti küzdelmet, a melynek a politikai közélet tisztulására, a polgári és politikai jogok kiterjesztésére és biztosítására — bár fogyatékos — de mégis csak számottevő eredményei voltak, azzal, hogy az ő 1872-iki hatalmi versengésével akarja összehasonlítani.

Az ő obstrukcióját az ellenzék soha sem fogja precedensül tekinteni, de igenis erőt és bátorságot fog meríteni a Bánffyt buktató obstrukció sikeréből, ha alkalom kerül a politikai népszabadság teljes kivívására és Magyarország állami függetlenségének visszaszerzésére.

A kereskedelmi és iparkamara közlése.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. szept. 21.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara a nyári szünet után ma délután 3 órakor tartotta meg Littke József kamarai elnök elnöklése alatt első rendes közülését a kamarai tagok élénk érdeklődése mellett. Elnök bejelentette, hogy a kamara nemrég elhunyt alelnöke Ullmann M. Károly halála alkalmával a kamara mélyen érzett részvételének külön rendkívüli ülésén már kifejezést adván, emlékének a közülés jegyzőkönyvében való megörökítésén kívül most még csak a megüresedett osztály

Csuda olcsóság a BÉKA boltban!

Őszi és téli piquet paplan, zsebkendők, frofir és damaszt törülközők, továbbá vászon, kanavász, chiffon és grádli meglepő olcsón; szép választék selymekben és női ruhaszövetekben, új barchetek minden lehető színben és minőségben csak a BÉKA-nál kapható olcsón.

Irgalmasok-utca 10. sz. (Saját házban.)

elnöki székének betöltése volna hátra. A közlés elhatározta, hogy az alelnöki s egyuttal a kereskedelmi osztály elnöki székének betöltését a legközelebbi közlés napirendjére tűzi ki. A nyári szünet alatt ülésen kívül, elnöki uton elintézett mintegy 2800 ügydarab rövid ismertetése után a közlés hozzáfogott a 20 tárgyból álló napirend, a közlési tárgysorozatot letárgyalásához, amelynek során első volt a kamara múlt évi zárszámadását jóváhagyó miniszteri leirat felolvasása, a mely szerint a kereskedelemügyi miniszterium a kamara 1899. évi zárszámadását és nyugdíjalap számadását megvizsgálván, azokat helyeseknek találta és jóváhagyólag tudomásul vette. A közlés az erről szóló leiratot tudomásul vette; egyuttal Eiser János kamarai pénztárnoknak az 1899. évre a felmentvényt megadta és szíves fáradozásáért köszönetét fejezte ki.

A kereskedelemügyi miniszterium leküldötte a kamarához a *biztosítási magánvállalatokról szóló törvényjavaslat-tervezetet* azzal a felhívással, hogy a kamara arra vonatkozó észrevételeit közölje vele. A közlés a felolvasott tervezetet egyhangú helyesléssel fogadta, az ellen észrevételt nem tett s kívánatosnak jelezte, hogy az minél előbb törvényerőre emelkedjék.

Iharos-Berény somogyvármegyei községnek véleményezés végett leküldött vásári helypénzdíjszabályzata ellen lényegesebb kifogásokat a közlés nem emelt, egyes tételek ki-egyenlítése után a díjszabályzatot jóváhagyhatónak véleményezte.

Somogyvármegye állatvásári rendtartását Szigetvár nagyközség meglebbezte s ebben a kérdésben a kereskedelmi miniszterium a kamara véleményét is ismerni kívánja. A felebbezés a szabályrendeletnek különösen azt a részét kifogásolja, a mely szerint a vásártér 1 m. mély és ugyanilyen széles árokkal veendő körül s ugyancsak ily árokkal választandó el a helybeli marhák elkülönítésére szolgáló terület is. Szigetvár e szabályrendelet meghozatala előtt már állatvásárterét költséges korláttal vette körül s ezért most azt kívánja, hogy a szabályrendelet úgy módosíttassék, hogy a vásártér korláttal vagy 1 m. mély és széles árokkal veendő körül és a helybeli marhák is ily módon különítendők el. A közlés ezt a kérelmet méltányosnak és figyelembe veendőnek is találta, mert véleménye szerint is a korlát mindenestre nagyobb biztonságot nyújt úgy az állategészségügyi szabályok végrehajtása, mint a vásározó közönség érdekeinek megóvása szempontjából, miután ilyen helye-

ken nincs az állat tulajdonosa esetleg annak kitéve, hogy gyakran szilaj marhája a vásártér árkába esik; s maga az állategészségügyi törvény végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendelet is korlátról vagy árokról tesz említést. A szabályrendeletnek ily értelemben való módosítása könnyen eszközölhető s abba egyuttal a vásártartó községekben alakítandó vásári bizottságokra vonatkozó szakaszokhoz még azt a rendelkezést véli a közlés felveendőnek, hogy ezen bizottság tagjai teendőiket díjtalanul tartoznak teljesíteni.

Szászvár baranyavármegyei község új országos vásár engedélyezését kérte, azzal indokolván ezt a kérelmét, hogy már meglevő egy őszi és egy tavaszi vásárjának engedélyezése óta a községnek ipari, kereskedelmi, közlekedési, társadalmi és gazdasági viszonyai lényegesen megváltoztak s az ott levő közbánya fejlődésével együtt a lakosság száma is lényegesen megnövekedett. A bánya allandóan 400 munkást foglalkoztat s ezekre nézve is kívánatos volna a 3. orsz. vásár engedélyezése. A közlés a jelzett fejlődést nem találja oly fokúnak, a mely a vásárengedélyezést tényleg olyan kívánatosná tenné s a meglevő két vásár a bányamunkások igényeit is teljesen kielégítheti, annál is inkább, mert ezekre az orsz. vásár nagyobb jelentőséggel különben sem bír. — A vásár engedélyezését a közlés épen ez okból nem is javasolja, de azt ajánlja, hogy rendszeresítsen a község hetivásárt, ami a bányamunkások igényeinek kielégítésére sokkal jobban megfelelné.

Dunaföldvár tolnavármegyei község négy országos vásárja egy-egy napi időtartamának két két napra leendő átváltoztatását kéri a kereskedelmi miniszteriumtól. A közlés nem véli a kérelmet teljesíthetőnek, mert a kétnapos vásárokról szükség egyáltalában nincs; állattal két napig egy vásárló se marad a vásáron s szükségleteit mindenki már az első napon beszerzi, úgy, hogy a második napon vevők hiányában úgy sem igen lenne vásár. De még abban az esetben is, ha a vásár napján a vásárló közönség nem tudná beszerezni szükségleteit a kirakodóknál, a második napon legalább a helybeli kereskedők és iparosok számára is jut vevőközönség.

Aszaló somogyvármegyei község évenként három országos kirakó- és állatvásár tartására kér engedélyt a kereskedelmi miniszteriumtól. A közlés e kérelem teljesítését nem javasolja, mert a község kicsiny s a környékén úgy is sok a vásár.

Németbóly község öt országos vásárja

Akik ennek a szerény fiatal papnak az ő példás életét, ideális lelkületét megfigyelték, már akkor sejtették, hogy fényes jövő vár rá.

Azonban Scitovszky hercegprímás nem sokáig hagyta őt a tanári széken. 1853-ban áthelyezte őt a nagyszombati érsekhelynökséghez szentszéki jegyzőnek. Császkán György távozása, a mily veszteség volt az intézetre s a mily fájdalmat okozott az ifjúságnak, az érseki helynökség adminisztratív érdekei annál többet nyertek benne.

Ez időtől fogva Császka György minden erejét és minden szorgalmát az egyházi igazgatásnak szentelte.

Példányszerű az a kötelességtudás, az a fáradságot nem ismerő buzgóság, a mely őt jellemzi. A munka és az áhitat, e kettő volt lelkének tápláléka. Nem nyugodott, a míg egymásra halmozódott munkáját el nem végezte. A kelő nap nem egyszer találta őt dolgozó-asztalánál. — A nappalt megtoldotta az éjszakával, anélkül, hogy testi, vagy lelki rugékonyságából legkisebbet is veszített volna.

Természeténél és elveinél fogva jó és igazságos lévén, az igazságot sohase vitte merev végletekig. Nagyszerű szívósága mindig ott állott a masok ügyeinek elbírálásánál. A mint tehát sohase lépte túl az okos és méltányos igazságosság határait, szüntegy távol állott tőle minden hivatlan és érdemetlen protogálás.

mellé egy hatodik engedélyezését kéri, mivel január 6-tól május 16 ig nincs vásárja s így a gazdáknak a tavaszi állatbeszerzésre nincs alkalmuk. A közlés a már meglevő öt vásárt is teljesen elegendőnek tartja, s ha a község a tavaszi időszakban is akar vásárt tartani, a meglevők közül egyet tegyen át a január és május hónapok közé eső időszakra.

A kereskedelemügyi miniszterium véleményezés végett leküldötte a kamarához *Baranya Szt.-Lőrinc község módosított vásárdíjszabályzatát*. A közlés egyes tételek módosítása után azt jóváhagyhatónak véli.

Dunaföldvár nagyközségnek a gabona és élelmiszer piacok szabályozása tárgyában alkotott s a kereskedelemügyi miniszterium által véleményezés végett leküldött szabályrendelet egy ízben már volt a kamara előtt, s az teljesen a kamara által akkor adott utasításoknak megfelelőleg lévén megszerkesztve, a közlés ellene észrevételt nem tesz, s jóváhagyását javasolja a miniszteriumnak.

Hasonlóképen nem tett észrevételt a közlés *Dunaföldvár nagyközségnek a házalókereskedésnek megtiltása tárgyában* alkotott szabályrendelete ellen, a melyben mindazon jogok csorbitatlanul épségben tartattak, a melyek a házalókereskedést szabályozó 1852. évi császári nyílt parancsban ilyeneknek megjelöltek.

Baranyavármegye alispáni hivatala véleményezés végett megküldötte a kamarához *Gyüd községnek a bucsuvásárain szedendő helypénzdíjszabályzatát*, a mely a kamara által megelőzőleg tett észrevételek alapján módosított. — A díjszabályzat szó szerint alkalmazkodik a kamara észrevételeihez, — kivéve azon rendelkezést, a mely szerint a szabályrendelet alapján fogantatandó intézkedések elsőfokúlag az előjáróság, másodfokúlag a képviselőtestület hatáskörébe tartoznak, ennek akként való módosítása után, hogy I. fokban a járási főszolgabíró, II. fokban az alispán van hivatva eljárni — a közlés a szabályzatot jóváhagyhatónak véleményezi.

Ungár Adolf cipésziparos Kőttse községből, a hol 1885. óta folytatta iparát 1898-ban Kaposvárra költözött s itt régi iparigazolványa alapján vásárok alkalmával sátrával megakarta előzni a kaposvári iparosokat. Somogyvármegye vásári rendtartása szerint a vásártéren első hely illeti meg a helybelieket, azután következnek a járásbeliek, majd a megyebbeliek, végre az idegen megyékből való iparosok, mindegyik osztályból ismét az iparigazolványok kelte jelöli ki a sorrendet. Kaposvár város rendőrkapitánysága, majd II. fokban Somogy

A nagylelkűség karján járó méltányosság az ő lelkületének alapvonása. Oly előkelő tulajdonság, a mely az isteni Gondviselés által kormányzásra hivatott embereket az emberiség áldásává teszi.

E jellemvonások az idővel mindinkább kidomborodtak Császka György lelkében. Se csalódás, sem hálátlanság, se az idők és viszonyok mostohasága, se pedig a sors kedvezése, a nem keresett, de az erény, a papi élettökély, az áldott nemeslelkűség és szelid jóság, az értelmi nagy tehetséggel és tudással párosult roppant nagy munkásság jutalmul kapott fényes állások, méltóságok azokat megváltoztatni nem tudták.

Scitovszky hercegprímás — felismervén benne azokat a kiváló szellemi és erkölcsi tulajdonságokat, a melyek ugyan mindenütt, de főleg az egyházi közigazgatás embereinél oly megbecsülhetetlenek, kinevezte őt 1864-ben irodagazgatójává.

Itt formálódott Császka György egyházi és politikai egyénisége azzá az egészséggé, a melyben a papi és hazafiui erények, érzelmek megoszthatlan összhangban érvényesülnek.

Az esztergomi egyházmegye papsága között még igen sokáig fog élni kedves emléke azoknak az időknél, a melyekben Császka György a hercegprímási kancellária igazgatója volt.

A mindenkiben bizalmat keltő, megnyerő

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Császka György †)

(Kalocsai és bácsi érsek.)

Császka György született 1826. december 4-én Nyitraszerdahelyen. Iskoláit Nyitrán, Tatán, később Esztergomban végezte. Nagytehetségű, kitűnő tanuló volt. A gimnáziumot elvégezván, vallásos hajlamai, szelid lelkülete, valamint istenfélő édes anyjának forró kívánsága a papi pályára vitték őt.

Mint kispap fénye volt a nagyszombati szemináriumnak, ahol a bölcsészetet végezte, épen úgy a theológián is díszte a bécsi Pázmáneumnak. 1850-ben pappá szenteltetett föl és a nagyszombati gimnáziumba küldetett tanárnak.

Hogy mily komoly elhatározással ment ő a tanári pályára és hogy mily tudományos készültséget tartott ő ezen a pályán szükségesnek, az is mutatja, hogy mindjárt tanársága kezdetén tanulmányutra ment Ausztriába és Olaszországba.

*) A kalocsai érsek mai aranymiséje alkalmából a „Magyarország a XIX. században“ című történelmi diszműből közöljük ez élet és jellemrajzot. Az említett művet Pálffy Ferenc, budapesti ügyvéd szerkeszté s nála is rendelhető meg.

megye alispánja Ungár Adolfnak Hornyák Károly és Kovács Imre kaposvári cipészek előtt jelölt ki helyet a vásártéren, a mit ez utóbbiak magukra sérelmesnek találtak s úgy az I. mint a II. foku határozatot meglebbezték. Somogy megye közigazgatási bizottsága határozathozatal előtt a kamara véleményét kéri ki. A közlés az I. és a II. foku határozatokat megváltoztatandóknak tartja, mert Ungár Adolf Kóttse községből Kaposvárra költözvén, itt új iparigazolványt tartozott váltani s itt 1898-ban nyert iparigazolványa felebbezőknek 1886-ban, illetve 1888-ban szerzett kaposvári iparigazolványánál újabb keletű lévén, őket a vásári sorrendben Somogy megye idézett vásári rendtartása értelmében meg nem előzheti.

A kamara elnöksége beterjeszti a kamarának az 1901. évre összeállított költség-előirányzatát. A közlés ennek minden pontjához hozzájárult s a kamara kiadási előirányzatát 20903 kor 28 fillérben megállapította, a mely összeghez még a Zsolnay Vilmos emléksobrára már megszavazott 2000 koronát is előirányozta, mint az 1901. évben teljesítendő kiadást. A költség-előirányzat jóváhagyás végett a kereskedelemügyi miniszteriumhoz felterjesztendő.

Jánosi Engel József kamarai beltag indítványára elhatározta a közlés, hogy felterjesztésén kérni fogja a kereskedelemügyi miniszteriumot, hogy a m. kir. államvasutak azon újabb rendelkezését, a mely szerint ezen a feladók kötelesek az áruk berakásánál a rakomány biztosítására szükséges megerősítési eszközöket szolgáltatni, változtassa meg és kötelezze a vasutakat, hogy mint eddig, úgy ezután is ők adják az áruk berakásához szükséges rakócákat, láncokat stb.

Ha ezt az államvasutak pénzügyi helyzete esetleg nem engedné meg, akkor a szükséges összegek kölcsön útján szereztesseken és a feladóknak ezen szükséges eszközöket mérsékelt használati díj mellett bocsássák rendelkezésére, a mely használati díjak azután ezen kölcsön törlesztésére fordíttassanak.

A közlés ezután még a tolna-németi posztócipő készítő szövetkezetnek gépek beszerzésére 700 korona a pécsi ipartestület által rendezendő karácsonyi iparkiallítás költségeinek fedezésére, ha ez a kiállítás tényleg megtartatik 200 korona; a szegvárdi kereskedő tanonc iskolának 100 korona segélyt, s végül néhány kisebb ösztöndíjat szavazott meg

modor, példás felebaráti szeretete, szelidsége, szivjósága Császká Györgyöt a papság legkedvesebb, legnépszerűbb emberévé tették.

Örömmel keresték föl a távol vidéki papok a primási udvart, mert mindenki tudta, hogy atyai körbe jut s bármily nehéz ügye, baja van valakinek, szelid jóságra, megnyugtató igazságra talál ott. Különös találkozás a véletlennek, hogy Császká ugyanannak a Haynaldnak lett utóda a primási irodaigazgatóságban, a kinek később szintén utóda lett a kalocsai érseki széken.

Scitovszky igen megszerette az ő kedves irodaigazgatóját és föltétlen bizalmával tüntette őt ki. Ezt a szeretetet és bizalmat Scitovszky utóda, Simor János primás is teljes mértékben átruházta Császkára, akit nemcsak hogy megtartott az irodaigazgatói állásban, hanem még nagyrabecsülésével is megajándékozta és oldalkananokává nevezte ki.

Samassa József szepesi püspök egrí érsekké neveztetvén ki, az így megüresedett szepesi püspökségre Felséges urunk és apostoli királyunk 1874-ik évben legkegyelmesebben őt kinevezte.

Püspöki székét 1874. szeptember 2-án foglalta el. Első megjelenése az egyházmegyében a legjobb hatást keltette. Megnyert mindenkit.

A Szepesség méltán örült új főpapjának, mert azok az évek, a melyeket Császká György

szorgalmas felső kereskedelmi és felső ipariskolai tanulóknak.

Az ülés pont háromnegyed öt óraker végetért.

Hirek.

Pécs, 1900. szeptember 21.

Dob perog . . .

Szárnyal a hir, hogy a segesvári csatateret a közel jövőben elárverezik.

Csend van, kísérteties néma csend . . . A harci lárma rég elhalgallott s a segesvári csatateren tarka vadvirágok között kabocacsirpel, darázs zümmög . . .

Közel az idő, hogy a harcmezőn ismét megperdül a dob . . .

A hősök álma felett virasztó turul madár fölriad tespedéséből. Ébredjetekek félistenek, a daliás idők visszatértek, a dob újra perog, csatára kész a sereg, fel álmaitokból hősök! ébredjetekek!

. . . És a dob tovább perog: először, másodsor, harmadsor! Hangzik a harsány kiáltás. Árverezik a csatateret.

A turul pedig újra néma lesz, szárnyát leszegeti, s tenger fájdalommal, busan néz széjjel. Szörnyű a csalódás! Nem a dicsőség napja ragyogott fel, de kapzsi kufársereg, prédára éhes hiénacsorda marakodik elkeseredten a vérel áztatott földért . . .

A dob tovább perog . . .

A bus mult mintha újra visszatérne. Valamikor régen, összetörtük a fegyvert, letéptük a zászlót és szerte széledtünk elcsüggedt lélekkel ezerfelé. A dob akkor is pergett tompán, gyászosan s a hiénahad szét marcangolta a legdrágább kincsüket s elrabolta fölünk legféltettebb vagyonunkat: a szabadságot. Régen volt, azóta egy emberöltő tünt le s a fájó seb, mit akkor ütöttek rajtunk, lassan behegedt. A véres csatater, a nagy temető, szent helye lett a magyarnak, temploma a honfi szivnek, oltára a hazaszeretnek, hova elzarándokolunk, hol áldozunk a dicsők örök emlékének.

A templomban, a szent rögökön most kufárhad üzérkedik. És a nemzet nézi tétlenül, nem emeli fel tiltó szavát a szent helynek áruba bocsátásáért.

A dob majd megperdül s az éj ködében megreng a hősök sirja s a bolygó árnyak korbácsot ragadva kiostorozzák a kufárokat a templomból.

a szepesi püspöki széken töltött, az egyházmegye fölvirágoztatásának az éveit voltak.

Az egyházmegyei közigazgatást az ő éles szeme, kipróbált tapasztalatai, nagy tudása csakhamar egy életfriss, erőteljes duzzadó szervezetté emelték. A papság, föllekesülve apostoli buzgalmu és nagylelkű püspökének a példájából, új szellemet szívott magába. Az evangéliumi hivatás és a megkettőzött munkakedv szellemét.

E mellett a magyarságnak, a hazafiságnak is tüzhelye lett Császká György udvara. A pánszláv aspirációk nem találtak kedvező talajra egyházmegyéjében.

Egyik főgondját az iskolaügy emelésére fordította. Nem volt ritka eset, hogy egész váratlanul toppant be valamelyik falusi iskolába, hogy közvetlen tapasztalatot szerezzen az iskoláról, a tanszerekről, a tanítás módszeréről és eredményéről.

A nevelés emelése, mint elsőrendű vallási és hazafiúi érdek, kedvenc eszméje volt, a melylyel igen sokat foglalkozott s a melyre sokat áldozott s így Lőcsén, Rózsahegyén, Szepes-Olaszi és Turdosinban mintaszerű nevelődési intézeteket állított föl. E nevelődési vezetését magyar apácákra bízta, elve lévén a nagy püspöknek, hogy annak a vegyes nemzetiségi vidéknek vallásos, jó magyar nőket és anyákat neveltessen.

Műzsléséről és áldozatkészségéről tanus-

A legnagyobb magyar költő kőalakja csipkebokorként szólal meg:

Oldozzátok le saruitokat, mert szent a hely, melyen jártok!

Törpe epigonok, majd rémülten menekültek a nagy idők óriása elül s a segesvári csatateren újra néma lesz minden. *Mi.*

Napirend 1900. szeptember 22-én.

Naptár: Szombat, szept. 22. — Róm. kath. Mór. — Prot.: Mór. — Görög-kel. (szept. 9.) Joakim. — Zsidó: Elul 28. — Nap két 5 óra 49 perckor; nyugszik 6 óra 55 perckor. — Hold két éjjel 4 óra 20 perckor; nyugszik délután 5 óra 15 perckor.

Időjelzés. A központi meteorologiai intézet szerint: száraz és meleg idő várható

Közrendészeti bizottság ülése d. u. 3 óraker a városházán.

— (Baranyavármegye állandó választmánya) ma délelőtt tíz óraker br. Fejérváry Imre főispán elnökle alatt ülést tartott, melyen Tormay Károly alispán, Darócy Aladár főispáni titkár, Koszits Kamill vm. főjegyző, Nagy Jenő tiszti főügyész, Jeszenszky Lajos árvaszéki elnök, Koszits Ákos vm. főügyész, Mende Lajos dr. vm. tiszti főorvos, Reeh Dezső h. I. aljegyző, Vadnai Jenő tb. vm. főjegyző, Gyenes Kletus főszámvevő, Simonffy János, Madarász István, dr. Kiss Emil, Horváth István szentlőrinci főszolgabíró, továbbá Szivér István, Orbán Lajos, Lujzer Jenő, Nagy Pál és Németh Károly aljegyzők jelentek meg. Az előadók jelentéseinek előterjesztése után az állandó választmány mai ülése déli harangszóra véget ért.

— (Személyi hir.) Myskovszky Viktor műregész, a magy. tud. Akadémia tagja, a helybeli műemlékek tanulmányozása céljából, Kassáról városunkba érkezett.

— (Ujmise.) Rada György Elek, minorita, az első szent mise áldozatát a szent Ferencrendiek templomában tolyó hó 23-án d. e. 11 óraker fogja az Úrnak bemutatni.

— (Jelentés a vizről.) A Tettye mai vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: tolyó hó 21-én reggel 6 óraker a tettyei víztartóban 800 köbm.; az ellentartóban 350 köbméter viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 1210 köbméternek találtatott.

— (Kinevezés a királyi Kuriához.) A király Sebestyén Mihály, kuriai bíró a királyi Kuriához tanácselnökké kinevezte.

kodnak az általa épített, vagy restaurált templomok és iskolák.

El is terjedt a hire Császká György püspöknek s a legelőkelőbb vendégek keresték föl őt. Főleg a Tátrafüreden időző fejedelmi és udvari vendégek gyakrabban rándultak ki Császká György látogatására s József főherceg családja több napig volt kedves, drága vendége.

Az udvari körök figyelme ekként Császká György püspök felé fordulván, már csak idő kérdése volt, hogy a magyar hierarchiának egyik magasabb lépcsőjére emelkedjék.

A szepesi püspökséget az a dicsőség érte, hogy szerény, alázatos püspökét, — a ki soha semmiféle rangot vagy állást nem keresett, a ki nemes, szép lelkének minden örömet, büszkeségét az ő püspökségének minél jobb kormányzásában kereste és találta, — egy szép napon az apostoli király legmagasabb kegye fölkereste, hogy fölmagasztalja azt az ő apostoli lelkű nagy püspökében, a kit a kalocsai érsekség fényes egyházi trónjára emelt.

Maga Császká meghatottsággal teljes megadásal fogadta ezt a nem várt legfelsőbb kitüntetést s ha lelkében néha az öröm egy sugara föl is ragyogott, elszomorodott, a midőn a szepesiek hűségére, szeretetére és hálájára gondolt, a midőn végigtekintett múltjának törekvésein s a nagy célokon, a melyeknek megvalósítását, mint szepesi püspök, életföladatául tüzte maga elé s látni volt kény-

— **(A vármegye jövő évi költségvetése.)** Baranyavármegye állandó választmánya mai ülésében foglalkozott a vármegye jövő évi költségvetésével. Az előirányzat szerint a jövő évi összes szükséglet 313.466 kor. 60 fillér, melylyel szemben 310.622 kor. 40 fillér bevétel áll, a mi állami javadalmasból fedezendő. A folyó évi költségvetéshez hasonlítva: a szolgazemélyzet ruházatánál 3014 korona apadás lesz jövőre a kiadásban; az irodai szükségletnél azonban 2000 korona emelkedés mutatkozik, valamint nyomtatványokra is 1500 koronával kell több. Épületek fenntartásánál is 900 koronával nagyobb szükséglet mutatkozik; végül a rabtartási költségek is 1000 koronával emelkednek. Mindezeket tekintetbe véve azonban a hiány a jövő évben mégis valamivel kevesebb lesz; mert az idén 2858 kor. 20 fillér a hiány, a jövőre pedig csak 2844 kor. 20 fillér fedezetlen hiány mutatkozik.

— **(A jogászok köréből.)** A mai nap folyamán a joghallgatók kalapjain kétféle tollak láthatók, melyekkel pártállásukat jelzik. Most már két név között oszlik meg a küzdelem. Sey Pongrác, bármennyire is biztosnak mondta tisztelt laptársunk megválasztását, látván embereinek elenyészően csekély voltát, a jelöltségtől elállt. Helyette felléptettek Makay István joghallgatót, kinek egyedüli ellenfele Zelesny Károly. A Makay-párt jelvényé piros-fehér toll zöld levéllel, a Zelesny-párt emberei fehér toll mellett zöld levelet viselnek. Mind a két párt tekintélyes nagyságu s kétséges, hogy a választásnál melyik fog győzelemre jutni. A küzdelem megindult már nagyban s a főpártvezérek lázas sietséggel szervezik pártjukat, hogy a győzelmet biztosítsák. A Makay-párt vezetősége a párt embereit ma esti hat órára bizalmas értekezletre hívta össze, melyben elnökjelöltjük kifejtette partja előtt minden tekintetben programmpontjait s megvitatták azokat. — A Zelesny-párt is készül értekezletet tartani az elvtársakkal. A küzdelem aligha fog csendes mederben lefolyni s ha tán oly heves és izgató jelenetek nem is lesznek, mint a tavalyi választások alkalmával, minthogy az ellentétek — legalább ezideig — még annyira nem elesedtek ki, mégis az ér-

telen, hogy a nagy munkának a fele se kész. Ebből a vegyes hangulatból magyarázható azon megható mondása, a melyet ez őt, mint kalocsai érseket üdvözlő egyik küldöttség előtt mondott: »Miért nem hagynak engem itt a Szepességen meghalni. Hiszen még nem fejeztem be itteni nagy művemet. Annyi teendő várná még itt reám!»

1892. évi február hó 17-én foglalta el a kalocsai és bácsi törvényesen egyesített egyházmegyéi érseki székét.

A székioglaló és beiktató ünnep nagyszerű volt.

Császka György a Szepességen 18 év alatt 1,800.000 koronánál többet költött egyházi célokra, templomok építésére és restaurálására, tan- és nevelésügyekre, — mint kalocsai érsek pedig egyházi és nemzeti célokra, templomokra és plébániákra, tan- és nevelésügyekre, tudomány, irodalom és művészet pártolására, a közművelődés fejlesztésére, közgazdasági célokra és a jótékonyág gyakorlására 2,720.000 koronát adott ki.

Császka György életéről köteteket lehetne írni, de ezt a krónikárokra bizzuk s mi csak az Istent kérjük, hogy minél későbben történjék meg, hogy ez a nagylelkű, páratlan szívjóságú, szerénységben és türelemben kifogyhatatlan, a jótékonyágban valóban pazar, a mások szeretetében soha el nem fáradó egyházfejedelem minél későbben jusson a magyar történelem Pantheonába.

deklódés már is oly nagy, hogy egy kis háborura mindkét pártnak készen kell magát tartania.

— **(Az ősz kezdete.)** Ma van hivatalosan az ősz kezdete. Az őszi napéjgyen, a mikor a nappal is és az éjjel is egyforma hosszú, jelenti az ősznek hivatalos kezdetét. Az idő egészen ősziessre fordult ma, megtelelően az ősz kezdetének. Boros volt az ég; esőt hozó felhők jártak rajta s alig lattunk egész nap egy kis napsugarat. És így az idő erősen rácafol a meteorologusokra, kik mára »száraz, meleg» időt jósoltak s lett belőle »nedves, hűvös» idő; a miként ez illik is az őszhöz, mely ma kezdődött meg hivatalosan.

— **(Közigazgatási bizottsági ülés.)** Baranyavármegye közigazgatási bizottsága jövő havi rendes ülését október 9-én (kedden) délelőtt 9 órakor tartja a vármegyházán, — Pécs szab. kir. város közigazgatási bizottsága pedig október 11-én (csütörtökön) délelőtt 10 órakor tartja rendes ülését.

— **(Erzsébet királyné elegiája.)** Löhr Vilmos zenetanár — tudvalevőleg — Erzsébet királyné emlékére egy elegiát szerzett, melyet Pécs város adott ki s tiszta jövedelmét az Erzsébet-szoboralap javára ajánlta fel. Az elegia már régen elkészült s most csak az értékesítése van hátra. Ennek ügyében folyó hó 23-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor értekezlet lesz a városházán a polgármesteri helyiségben.

— **(A plébánia-utca aszfaltjár-dája.)** Mindenki örömmel vette a plébánia-utca aszfaltozásának hírért, mert ez a nagyforgalmu utca ugyancsak járt hely, mely a petrezselyem, kaposvári és kálvária-utcák részére közvetíti a közlekedést a város központjával. De ezt az örömet már most is elrontják azzal a *nevetségesen keskeny járdával*, melyet ma mértek ki az utcának a Széchenyi-térre torkoló részén. Mérnöki szimmetria szempontjából ugyan szükséges, hogy a járda e része keskenyebb legyen, mint a felső rész, mert így lesz a kocsijáró egyenletes; de hát a mi mérnöki szimmetrikus, az nem mindig hasznos. Nem lesz az jelenleg sem, mert ezen a szűk gyalogjárón egy ember se fér el, ha csak a falhoz nem akar dörgölözni s elérjük vele azt, hogy esős időben nem lehet a Széchenyi-térre jutni itt, mert a kocsijárót szelvényében ellepi majd a víz (szokás szerint); ez a keskeny gyalogjáró pedig nem tudja közvetíteni a forgalmat. A Nadassy-ház, melynek kiálló falai miatt ily szűkre szabták ezt a gyalogjárót, a jelenlegi állapotában fog lenni akár még száz év múlva is; arra tehát, hogy ez a ház belebb kerüljön, a járda itt megszélesül, nem lehet várni s jobb lenne mindjárt most, kezdetben, praktikusán építeni, mint később újabb költséggel javítani, toldozni-foltoztatni!

— **(A rikkancsok.)** Mindenki ismeri nálunk is azokat a fiatal, 8—10 éves gyerekeket, kik az utcán végigkiabálják, hogy »krajcár a pesti stb. ujság.« Most, mikor már benne vagyunk az iskolaévben, naponként vártuk, mikor tűnnek el az utcákról ezek a 8—10 éves gyermekek az — iskolába; de hiába vártuk. Mert még ma is ilyen gyermekek árulták az utcákon a krajcáros pesti ujságokat. És most kerdezzük a rendőrségtől, hogy talán nem tudják ott, meddig terjed a tankötelezettség kora! Ezek a 8—10 éves gyermekek még iskolába valók, tehát most már, hogy az iskolaév beállt, az ujságárusitástól

eltiltandók. Ez a legkevesebb, a mit a rendőrségtől elvárunk az általános tankötelezettség érdekében! S feltéve, hogy az ily gyermekek iskolába rendszeresen járnak, még akkor sem engedhető meg nekik a rikkancskodás, mert azt az időt, a mi az előadásokon kívül fennmarad, jobb, ha tanulásra használják s nem az utcákon fel s alá való kószálásra!

— **(Lezuhant a háztetőről.)** Lieb Sebő hőgyészi 37 éves cserepező, a napokban dolgozott a községi plébánia épület tetején s e közben megcsuszott a létrája és ő lezuhant a földre. A szegény ember oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy be kellett szállítani a szegzárdi Ferenc-kórházba.

— **(Öngyilkosság.)** Egy idő óta Báltaszéken igen gyakoriak az öngyilkosságok, melyeknek száma most ismét egygyel szaporodott. Az öngyilkosság áldozata ezuttal Preller János 38 éves munkás. A szerencsétlen öngyilkos a kamarában egy szegre akasztotta fel magát és mire észrevették tettét, már meghalt.

— **(Gyűjtés az Incédy-alapra.)** Néhai Incédy Dénes, főgimnáziumi igazgató emlék-alapja javára dr. Egry Béla pécsi ügyvéd, gyűjtőívén adakoztak (II. kimutatás): Koszér János 2, dr. Koszits Ákos 2, Körmeny József 5, dr. Krausz Jenő 4, dr. Krasznay Miklós 5, Kim Gáspár 2, Lakits Gyula 2, dr. Lauber Rezső 2, Lenkei Lajos 2, ifj. Littke József 2, dr. Löbl Gyula 2, Luiszer F. 4, dr. Madarász István 3, Majorossy Imre 10, dr. Mihályfi Ernő 2, dr. Müller János 2, Nádor Lajos 2, ifj. Nagy Jenő 2, dr. Németh Arthur 3, Németh Gyula 5, Nendtvich Andor 2, dr. Nick Alajos 5, Nikkel Béla 1, Oberhammer Antal 2, dr. Obetkó Dezső 1, dr. Parragh Antal 2, dr. Paunz Lipót 2, Peitler Imre 2, Pintér Ferenc 2, dr. Porges Miksa 2, Pleininger Ferenc 2, dr. Rásky Béla 2 koronát.

— **(Frankójegyek megszüntetése.)** A kereskedelemügyi miniszter az osztrák értékű régi frankójegyek és egyéb régi értékűek érvényességének végleges megszüntetése dolgában a következő rendeletet adta ki: »Az osztrák értékű régi frankójegyek és az ez évi január hónap 1-vel forgalmon kívül nem helyezett egyéb régi értékűek érvényességét ez évi szeptember hónap 30-ával végleg megszüntetem. A közönségnél kinnlevő osztrák értékű régi frankójegyeket és egyéb régi értékűeket, ha azok valódiak, épek és használatlanok, a posta (és távirtda) hivatalok ez év október hónap 1-től bezárólag december hónap 31-ig terjedő három hónapi határidő folyamán, a bemutatás kivánása szerint, az új kibocsátású (fillér értékű) frankójegyekre és egyéb értékűekre becserélik. Folyó év december hónap 31-én túl az osztrák értékű régi frankójegyek és egyéb régi értékűek becserélésre többé el nem fogadtatnak.«

— **(Nyitott ablakok.)** Tegnap este ismét baleset történt a nyitva hagyott ablakok miatt. Ugyanis a megye-utca 16. számú ház előtt egy csapat munkás haladt el, mikor egyszerre egy nyitvalevő ablakba az egyik munkás feje beleütődött. A munkás az ütés következtében betörte a fejét s a vér egy pillanat alatt előtört az arcát. Az ablak pedig leesett és darabokra tört. A dolognak szóváltás lett a folytatása, mit az ablak gazdája és a munkások cselekedtek meg; míg a vége az lett, hogy a megsérült munkás orvosi láttelelét vétetett fel sérüléséről és feljelentette a gazdát a rendőrségen, hol most folyik ez ügyben az eljárás.

— **(Műkedvelő betegek.)** Csupán a szürkülő láthatár s a lombhullató fák kaspaszkodásában nyilatkozik meg eddig az őszi időny, de a társadalomnak ama pártiai, melyek hidegebb időjárást szimatolnak s előre gondoskodnak téli menhelyről, már kezdik felütni fejeiket. Már ismét hirt hallatnak ma-

gukról a »műkedvelő betegek«, jobban mondva kórházi szédelgők, kik a közkórházak humanus intézményeit, egyéni züllöttségük s renyheségük következményeiből, menhelyül használják. Valami *Krondorfer* János és *Herzl* Imre nevű csavargók úzik most legújabbán a kórházi szédelgést s mindennemű betegségek ürügye alatt felvételük magukat a különböző kórházakba, hol természetesen szimulált betegségek gyógykezelésén kívül teljes ellátást is kapnak. A m. kir. belügyminiszter a két műkedvelő beteg országos köröztetését rendelte el s így valószínű, hogy üzelmeknek mihamarabb vége szakad.

— **(A pécsi kath. legényegylet)** folyó 23-án (vasárnap) saját helyiségében (Mey-utca 20—22.) *Hóty* Kálmán közreműködése mellett műkedvelői színelőadást rendez. Belpó díj: I. hely 1 korona, II. hely 80 fill., állóhely 40 fillér. Kezdeté pont este 8 órakor. Közkívánatra 2-szor színre kerül Szigeti József jeles színműve: »Rang és Mód«, színmű 3 felvonásban, rendező *Hóty* Kálmán. Előadják: Jandó Imre, Schmidt Paula k. a., Schmidt Sarolta k. a., Hóty Kálmán, Simon Terka k. a., Majthenits József, Szator Imre, Moósz Rezső, Seré Máté, Szikszay Károly, Oertel Vilmos, Buday Mariska k. a. és Szabó János.

— **(Őszi közgyűlés a vármegyén.)** Baranyavármegye törvényhatósági bizottsága jövő október hó nyolcadikán (hétfőn) délelőtt 10 órakor tartja évnegyedes rendes közgyűlését.

— **(A város jogügyi bizottsága)** folyó hó 24-én (hétfőn) délután 3 órakor a polgármester hivatalos helyiségében ülést tart. Az ülés tárgya: a vasúti indóházhoz megsza-

vazott 84 ezer forint megfizetésére vonatkozó kötelezettség megbirálása.

— **(Pályázat.)** A siklósi királyi járásbírósnál egy aljegyzői állás van üresedésben. Pályázati kérvények tizennégy nap alatt adandók be a pécsi kir. törvényszék elnökéhez.

— **(Községi tengeri kigyó.)** Kisfalud községnek is megvan a maga tengeri kigyója. Akként történt a dolog, hogy a kisfaludi jegyzőnek, munkaszaporulat miatt még tavaly télen segítségre volt szüksége, minek folytán a főszolgabíró, három havi idő tartamra a község terhére munkaerőt rendelt ki. A község meg is fizette a munkaerőt, de a főszolgabírói határozat fellebbezési határidejének lejáratát után panaszt tett Baranyavármegye alispánjának, a főszolgabírói határozat végrehajtása folytán történt jogtalan megterhelés miatt. A község panaszával elutasítottván egy képviselő testületi ülésen elhatározta, hogy a saját pénztárából negyven koronát utalványoz ki oly célból, hogy azon ügyvédet fogadjanak, ki nekik igazságot szerez. A képviselő testület emé határozata ellen, most meg már a községi jegyző élt fellebbezéssel, feleslegesnek találván a községi pénztárnak negyven koronával való újabb megterhelését. Baranyavármegye állandó választmánya a ma délelőtt tartott ülésében foglalkozott ezzel a tengeri kigyóval, mely itt megtartotta jellegét, a menyinyiben egy óra hozsát vette igénybe az állandó választmány idejét. Elsőnek *Simonffy* János bizottsági tag szólalt fel, ki sérelmesnek tartja a község panaszának egyszerű elutasítását, mert nincs az a főszolgabírói rendelkezés, mely ellen fellebbezéssel ne lehetne élni s nincs oly község, melyet a panasztevés jogától meg lehetne fosztani. A maga részéről a községnek könnyen érthető panaszának alapos megvizsgálását kívánja. Hozzá szoltak még a tárgyhöz

Madarász István és *Kiss* Emil dr. bizottsági tagok kiknek indítványait és az alispáni javaslatát szavazásra bocsájtotta a főispán. Az állandó választmány az alispáni javaslatot a község panaszának végleges elutasítását fogadta el s így értelemben fog a közgyűlésnek előterjesztést tenni.

— **(Házasság.)** Dr. *Ungár* Jenő bányamű-orvos Komlón, nőül vette *Strasser* Henrik inámpaszti földbirtokos leányát, Idát.

— **(Hátság község egészségügye.)** Hátság község képviselőtestülete kérvényt intézett a vármegyéhez, melyben a belügyminiszteriumnál folyamatban levő közegészségügyi körök megállapításának befejezéseig, magát a német-bólyi kerülethez csatoltatni kéri. A vármegye állandó választmánya ma délelőtt tartott ülésében, számos gátló körülményre tekintettel, a hátságiak kérelmét elutasítani javasolta. *Mende* Lajos dr. vármegyei tiszti főorvos azonban — tekintettel arra, hogy Hátság község hivatalosan körorvos tekintetében Hirdhez tartozik, hol azonban már körülbelül huszonöt év óta nincs körorvos, tekintve továbbá, hogy ez által a körorvos nélküliség által a község közegészségügye veszélyeztetve van — indítványozza, hogy ha a község kérelme a gátló okok miatt nem volna teljesíthető, utasítsák Hátság község, hogy a németbólyi két körorvos valamelyikével lépjen oly értelmű egyezsége, hogy az egy bizonyos összegű díjazás fejében a hátságiak gyógykezelését elvállalja, míg a hivatalos orvosi teendőket továbbra is, illetve az egészségügyi körök beosztásáig a járásorvos teljesítene. Az állandó választmány elfogadván a tiszti főorvos indítványát, így értelemben fog a közgyűlésnek javaslatot tenni.

— **(Olay Lajos beszámolója.)** Olay Lajos orsz. képviselő, a függetlenségi és 48-as párt tagja a legközelebbi napokban

gyet kérni, mivel közösen átélt gyermek korunk még nem igen régen merült el az idők tengerében.

— Kedves szomszéd uram, beleegyezem mindenbe, mit proponál, csak arra kérem, ne kerítsen a dolognak nagy feneket, mivel őszintén megvallva, rettenetesen ideges vagyok.

János urfi mély lélegzetet vön s férfias barna arca sötét pirban égett, ahogy elkezdé:

— Egy igen eleven álmom készítetett arra, hogy arra kérjem, miszerint találkát adna, hogy ez álmot, melybe majd beleőrültem — elmondhassam.

— Ah, álmfejtőnek gondol János ur?

— Oh nem, sőt én óhajtanám megfejteni.

— Nos hát akkor én felesleges vagyok e művelethez, nem?

— Nem méltóságos kisasszony. Nem mondanám el ez álmot borzalmos részletei miatt; de én mint férfiú azt hissem, hogy ez férfiúi kötelességem, — s azt is tudom, hogy oly erős lelkű urhölgy, mint kegyed ájulás nélkül képes végig hallgatni álmomat, — feltéve, ha akarja.

— Jól van, tehát allons monsiem!

— A közelmúlt napok véres eseményei bebatása alatt azt álmodtam, hogy Jenő bárót láttam éjjel után permetező esős időben lóháton a székvárosból hazatérni; midőn a fele uton lehetett, hirtelen leszállott s halkán monda: — hah! az egész nyert összeget elvesztettem! — s aztán lovát egy utszéli fához kötötte s ment lehajtott fővel — valami elveszett tárgyat az országuton keresni.

— Én hát! Egy percre kérlek . . .

— Igen; bocsánat főtisztelendő ur!

— Tessék; addig a főtérre megyek kocsiórt s aztán önért jövök.

— Nagyon köszönöm, hogy oly kegyes.

— Nos öregem, mit kívánsz?

— Semmi egyebet, csupán szóval akarom megmondani, hogy Palotássy Kázmér föltétlen hitelű alibivel igazolta magát.

— És a névjegy? kérdé kíváncsi tekintettel Herbás.

— Arra nem emlékszik, hogy kinek, vagy kinek nem adott; csupán Kelemen Jenő bárónak adott a napokban névjegyét, melynek hátán ceruzával irottan ez áll: »bon 4000«. Midőn kérdeztem tőle, hogy ez talán becsületszóra való tartozás akar-e lenni, azt elismerte.

— Köszönöm Széles Bence, kedves kollegám; de azért csak küldjétek hivatalosan is meg a jegyzőkönyvet.

— Természetesen; csupán azért mondtam el előszóval, mivel történetesen találkoztam veled. Most pedig menj, ne várakoztasd meg azt a Mohamed alakú papodat.

— Szervusz, még egyszer fogadd köszönetemet — mondá meleg kézzorítással Herbás s aztán sietett a rendfőnök után, kivel az állomásra hajtatott.

*

Jancsi urfi ép most jött atyjától s reggelijét volt elfogyasztandó, mely a nagy diófa árnyékában állított asztalon már várt reá. Alig, hogy a vaját kezdé kenyérre kenni, — Kelemen bárónő lovásza tartott feléje, ki illemtudóan összecsapta bokáját, tisztelgett s egy levelet adott át, a mohón utána nyuló János urfinak.

bizonyára németek és csehek dulalkodnak. A boldogult egyforintosok árvája, a mezitelen gyermek végre a bankjegyen otthont talált s mindkét oldalon szerényen nyújtja a hölgyek felé a babérágat. A kis nebuló mit se változott, sőt a hosszú idő óta meg se nőtt, ellenben lábszárai úgy meghiztak, hogy ily kis tuskókon batran eljárhatna egy nagy legény is. Mint prózai elem szerepel a képekkel szemben a bankjegy egyetlen fekete betűs fölírása: a szeries, meg alul óva intenek minden pénzhamisítót e szavak: A bankjegyek utánzása a törvény szerint büntetett! Ettől a szenvedő alaktól pedig bizonyára megrémül a legvakmerőbb Takács Zoltán is. Az ország címer mindkét felől jó helyet kapott s vilagos mindenütt a buszas szám és a többi fölírás is. Meg is szokjuk majd nem-sokára ezt a piros bankót s talán meg is szeretjük.

— **(Modern szobaleány.)** A cselédgyrendezés régen vajdó eszméjének világra jötté óta, kötetlenül rossz vicceket gyártanak már az elnős élclaragók. S hogy ezek a viccek mégse olyan mondvasináltak, mint ez az első tekintetre látszik, azt igazolja ez a kis história, mely tegnap délelőtt a rendőrségnél történt. Egy helybeli uriaszony panaszt emelt a cselédje ellen, hogy minden felmondás nélkül megszökött a helyéről. Beidéztek tehát a szökésben leledző szobaleányt, — ki a kitűzött határidőn túl egy órával jelent meg — s minden félelem nélkül perdülve be a szobába, tekintetre sem méltatta gazdaasszonyát, hanem valami előkelő hanyagsággal helyet foglalva mondta:

— Megjöttem!

Midőn a rendőrkapitány erélyes hangon felkeltette ülő helyzetéből, kezdetét vette a vallatás, mely azonban csak igen rövid ideig tartott:

— Miért szökött meg a helyéről? — kérdezte a kapitány.

A fitosorru szobacica erre olyformán nézett a kapitányra, mintha őszintén bámulná irigylésre méltó naivitását, aztán szánakozó mosolylyal mondta:

— Ugyan kérem, csak nem szolgálok olyan helyen, a hol még zongora sincs! Hát mivel szorakozzam, ha a nacscságáék elmennek hazulról?!

A művelt szobaleányt persze megbüntették a szökésért s hátralevő idejét ki kell töltenie dacára annak, hogy a háznál nincs zongora!

— **(Mráz János históriája.)** A napokban hirt adtunk olvasóinknak arról, hogy Mráz János, szabolcsi bányász, munkaközben hirtelen megőrült s mindenkit agyonveréssel fenyegetett, ki a közelébe jött. Mráz, mint közveszélyes örültet, a pécsi kórház megfigyelő osztályába akarták szállítani, az elmebeteg ember azonban időközben megszökött hazulról Szigetvárra, honnan tegnap teljesen csendes állapotban érkezett vissza. Mint rokonai mondják, Mráz János csak időközönként szenved téboly-rohamokban s így most otthon hagyták családjánál, míg újra erőt nem vesz rajta a betegség, mely azonban veszélyessé is válhatik s így bizony nem ártana egy kis elővigyázat!

— **(Szökevény cselédek.)** Kelemen István regölyi gazda a napokban arra a kellemetlen felledezésre jutott, hogy Krámer István nevű kocsisa és Gábor Anna nevű cselédjei megszöktek. Azonnal házkutatást tartott, hogy az eltűnt cselédek nem-e vittek magukkal valamit, de megnyugvással konstata, hogy mi sem hiányzik s így valószínű, hogy a cselédek szökését — a »szerelem tévé«. Mindamellett jelentést tett a gazda az esetről a hatóságnál, mely most keresteti a szökésben levő cselédeket.

— **(Egy olvasóköri elnök jubileuma.)** A szegvárdi polgári olvasókör fényes ünnepet rendezett Boda Vilmos orsz. képviselő és az egyesület elnökének negyedszázados jubileuma alkalmából, melyen minden osztály

szépen volt képviselve. Az olvasókör megfestette a közszeretben álló elnök arcképét Kegyes József festőművésszel s ezt Horváth Ignác tanító és hírlapíró hosszabb beszéddel leplezte le. Este a körben nagy társasvacsora volt, melyen 72-en vettek részt és számos lelkes felköszöntőt mondottak az ünnepelt elnökre, a kit már 25 éven keresztül mindig egyhangulag választottak meg az elnöki székbe. Az ünnepelt díszmagyarban jelent meg a díszközgyűlésen és nagyszabású beszéddel köszönte meg ezen nagy és független érzelmi elemekből álló egyesületnek szeretetét, végül 100 kötet könyvvel ajándékozta meg az egyesület könyvtárát.

— **(Éjjeli látogatók.)** Dobos János, romonyai lakosnak a napokban kellemetlen vendégei voltak, kik éjnek idején nemcsak, hogy fellármázták álmából, hanem midőn a gazda az éjjeli csendháborítás miatt méltatlankodni merészkedett, az összes ablakait beverték. Természetes, hogy részeg legények voltak az éjjeli csendháborítók, kiket Keresztovics József és Andresics János oda-való lakosok személyében sikerült elcsipni s ellenük a teljelentést megtenni.

— **(Három pár csizma.)** Ne méltóztassanak azt hinni, hogy ez a három pár csizma rokonságban van talán »A három pár cipő« című szindarabbal, mert a kérdésben forgó lábbeliek csak amolyan közönséges csizmák, melyek még néhány nap előtt ott állottak Franci Károly kis-közári hegyőr szobájában, innen azonban tegnap eddig ismeretlen okból eltűntek. Miután a legöregebb csizmák sem emlékeznek arra, hogy valamely rokonuk láb nélkül, egyedül vándor utra kelt volna, valószínű, hogy a csizmákat úgy lopta el valaki, a kit most nyomoznak.

— **(Szőlőtolvajok.)** Frankfurter Katalin pécsi lakosnőnek a ráckozári szőlők között van egy kis bérelt szőlője, melynek termését a napokban leszüretelte azzal a célzattal, hogy a szőlőket a pécsi piacon eladja. Képzeltető azonban nem csekély meglepetése, midőn tegnap a szőlőket behozni akarván azt tapasztalta, hogy a leszüretelt szőlőből négy kisebb kosárral elloptak. Valószínű, hogy az éj leple alatt valami szőlőre éhes ember vitte el a szegény kofa kosarait. A káros a lopásról jelentést tett a községi előjáróságnak, mely megindította a nyomozást az ismeretlen szőlőtolvaj ellen.

— **(Álkuksos tolvajok.)** Gerendás István regényei lakos a napokban panaszt emelt a községi előjáróságnál, hogy tavolletében ismeretlen tettesek, szobájának szekrényéből negyven korona készpénzt és több fehérneműt elloptak. Mint a gazda panaszja folytán megindított nyomozás kiderítette, a tettesek álkucs segélyével hatoltak be a szobába. Az ismeretlen álkucsos tolvajokat most nyomozzák.

— **(Csavargó elmebeteg.)** Horváth János, kölkedi lakost a napokban az egerághi országúton találták a hatóság emberei, kik igazolásra szólították fel. Horváth János azonban semmiféle írást sem tudott felmutatni, sőt kiletéről sem adott felvilágosítást, amiért aztán bekisérték a községi előjárósághoz, hol már ismerték a csavargó embert, ki különben csendes elmebeteg s mint ilyet, visszazárolták Kölkedre, hozzátartozóinak gondozása alá.

— **(Boszu.)** Horgos Józsefnek régóta ellensége volt Bálics István s e viszonyból kifolyólag, a hol lehetett, ártottak egymásnak, boszantották egymást. Tegnap estére kelve Bálics István valami csekély ok miatt nagyon megverte Horgos József Márton nevű kis fiát, a miért Horgos szörnyen felháborodván, átment Bálics-hoz s azt kérdőre vonta. A szóharcból aztán tettelegesség is fejlődött, melynek eredményeképp Bálics fején lék támadt. Most Bálics ellenfelét feljelentette s kívánja

annak szigorú megbüntetését. Horgos pedig nem is igen sajnálkozik tette felett, a némi-leg kitöltött boszu megnyugtatta őt.

Művészet, irodalom.

○ A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent XVIII-ik füzeté a következő szép s értékes zeneműajdonságokat közli: I. *Lengyel Miksa* »Duhaj nóták« (1 Fekete barálynak nincsen édes anyja. (2 Árendás ur adjon pálinkát. II. *Yom Ch.* Leányalom — Backfischens Träume — Walzer intermezzó. III. *Hartl Henrik* »Szeretlek én — Ich liebe dich« — dul. IV. *Haffdan Kjirolf* Bölcsődal — *Wiegenlied* salon darab. Ily gazdag tartalommal jelenik meg a »Zenélő Magyarország“ minden füzeté. Évenként 24 füzet minden füzet 10—10 oldal tartalommal a legjobban megválasztott kiváló sikerű ajdonságokból összeállítva jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 242 oldal tartalomra 12 korona, telévre 6 korona negyedévre 3 korona. Egyes számok ára 60 fillér. Előfizetheti a most folyó III. évnegyedre a »Zenélő Magyarország Klökner Ede zenemű kiadóhivatalában Budapesten VI ker. Csengery u. 62 sz honnan jegyzékeket ingyen s bérmentve küldenek.

Törvénykezés.

§ **Megszűnt csőd.** A kaposvári kir. törvényszék mint csődbíróság közhírré teszi, hogy a vb. *Váradi* Izsak szigetvár. lakos ellen nyitott csődöt a csődvagyon felosztása folytán megszüntette.

§ **Gondnokság alá helyezés.** A kaposvári kir. törvényszék közhírré teszi, hogy *Vencler* Ferencné kaposmérői lakos tekozas miatt gondnokság alá helyeztetett.

Közgazdaság.

□ **Állatjárványok.** A legújabb statisztikai kimutatás szerint *Baranyavármegyében* a következő az állatjárványok állása: Veszétség: mohácsi j. Mohács 1 u., Szabar 1 ud., pécsvaradi j. Ófalu 1 u., Püspöklak 1 udvar. Takonykór és bőrféreg: baranyavári j. Baranyavár 1 u., mohácsi j. Lancsuk 1 u., Mohács 1 u., pécsi j. Szökéd 1 u., siklósi járás N.-Palkonya 1 u. Sertésorcánk: baranyavári j. Dárda 7 u., Vörösmart 12 u., pécsi járás Arányos 5 u., pécsvaradi j. Szilágy 4 udvar, szentlőrinci j. Kis-Dér 7 u. Sertésvész: pécsi járás Hird 8 udvar, pécsvaradi j. Bozsok 13 u., Hidas 21 u., siklósi j. Dráva-Palkonya 6 u., Haraszi 23 u., Kovácshida 5 u. — *Somogy megyében* lépfene 2 járásban 2 községben 2 udvarban; veszétség 1 jban 1 községben 1 udvarban és sertésvész 8 járásban 28 községben 195 udvarban uralkodik. — *Tolnavármegyében* lépfene 2 járásban 2 községben 3 udvarban; veszétség 3 járásban 3 községben 8 udvarban; bőrféreg 1 járásban, 1 községben és 1 udvarban; jubhimlő 1 járásban, 1 községben, 1 udvarban; rühkór 1 járásban, 1 községben, 1 udvarban; sertésorcánk 1 járásban 3 községben 7 udvarban és sertésvész 6 járásban 15 községben, 131 udvarban konstalaltatott.

TÁVIRATOK.

— **A kalocsai érsek jubileuma.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Kalocsáról táviratozzák, hogy teg-

nap este kivilágítást rendeztek az érsek tiszteletére, ki *Majláth* Gusztáv erdélyi püspökkel végigkocsizott a városon, mely lobogódiszben állt. Ma délelőtt kilenc óra-kor fényes segédlettel mondotta arany-miséjét *Császka* György érsek s az egyházi ünnepség után a küldöttségeket fogadta. Délben diszlakoma volt, melyen az érsek a királyt és a pápát köszöntötte fel. Utána lelkes köszöntőkben ünnepelték az érseket, kihez számos távirat érkezett, köztük *József* és *József Agost* főhercegektől, a miniszterektől és az összes főpá-poktól.

— **A manillai felkelés.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Manillából táviratozzák, hogy az amerikai haderő megtámadott 800 felkelőt. Nagy csata után az amerikaiak visszavonultak. Veszteségük huszonnégy halott; a felkelőké tíz.

— **A női becsületért.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A *Deák* Jenő miniszteri tisztviselő által felesége megsértése miatt arculütött s a tegnapi vívott párbajban bal ágyékán meglőtt *Sváb* Rezső, budapesti tapétagyáros, az éjszakát nyugtalanul töltötte. Állapota veszélyes; aligha marad életben.

— **A magyar miniszterek a perzsa sah előtt.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A Bécsben időző perzsa sahnak bemutatták a magyar minisztereket. A sah francia nyelven örömet fejezte ki *Szell* Kálmánnak, hogy Magyarországra jöhet, melyről annyi szépet hallott.

— **A khinai háború.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Hongkongból jelentik, hogy a khinai alkirály mindent megtesz a rend fenntartására.

A londoni khinai követ Khinából táviratot kapott, melyben jelentik, hogy ott császári ediktumot bocsájtottak ki, mely elrendeli a boxerek kiirtását.

Hivatalos távirat jelenti, hogy a tien-csini haderő *Csinghai* várost ama feltétellel kínálta meg, hogy a hittérítőket nem bántják.

— **Lánravert gyermek.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A Nachod melletti Kertinben névtelen feljelentésre *Falta* Antal földbirtokos házában kutatást tartottak, mely alkalommal kilencéves fiát ágyhoz lánccalva találták. A vallatásra a szülők kijelentették, hogy a fiu veszélyes örült s ezért tartották két év óta lánraverve.

Szerkesztői üzenetek.

Egy előfizető. Ön levelezőlapján jussról beszél. A juss pedig tudvalevőleg magyarul jog. Joga pedig, már a régi rómaiaknál is, csak személynek lehet. Tudatában vagyunk annak is, hogy jogi személy nemcsak ember lehet s így ön ebből az axiómából tan az következteti, hogy a fiakkeres lovak is birnak bizonyos jogokkal pl. hogy az esti korzók alkalmával a főutcán végig menjenek. Ebben pedig téved, mert csak a fiakkereseknek van joguk ott végig hajtani s így a fiakkeres lovak kénytelenek végig dőcögni ott, ha hajtják. Egyébként, ha volna is e tekintetben a fiakkeres lovaknak joguk — tessék elhinni

— önként lemondának róla a legnagyobb örömmel, mert inkább szeretnek nyugodni az állomásokon. Levelezőlapja másik felének igazat adunk. Sokkal célszerűbb volna, ha a korzó közönség, pl. a gimnázium előtt, vagy a másik oldalon, avagy a sétatéren jelennék meg esténként. Igen ám, csak hogy ez nálunk már úgy szokás, a hogy van s a publikum ebből nem igen hajlandó engedni s így mi marad más hátra? — nem szabad a tömegben gyorsan hajtani! Mi is csak ezt kifogásoltuk.

A rangsorozati tekintély. Épen azért mert a dolog megoldása nem okoz nagy fejtörést, nem is közöljük a megoldást célzó sorokat. Csak soha nagyobb baj ne érje a rangsorozati tekintélyt!

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

KIS HIRDETÉSEK.

Egy fiatal barna szőrű

vizsla vadász-kutya

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

SCHERBER JÁNOS

hentes-üzletében, Pécsen, Széchenyi-tér, városház-épület naponta frissen vágott sertéshus, kalbász hurka, hárj, szalonna. Kötő minőségű zsír kapható. Mindennemű füstölt áruk. Példás tisztaság.

Boros hordókat

jó állapotban megvételre keresek

Krausz Adolf

Pécs, Klimó-utca 3. szám.

Egy szoba és konyhából

álló lakás kiadó.

Percel-utca 35. számú házban.

Hirdetések.

8732. sz.

Tkvi. 1900.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vidákovits Mária keszüi lakos végrehajthatónak Komoncz József (nős Csapó Ilonával) keszüi lakos végrehajtható szervenő elleni 120 kor. tőke követelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a pécsi kir. törvényszék és a pécsi kir. járásbíróház területén lévő Keszü község és Pécs város határában fekvő s a keszüi 44. sz. betétben felvett I. 1—4. sorsz. ingatlanra és 8. sz. házra a végrehajthat. törv. 156. §-ának d) pontja alapján egészben 784 kor. a II. 1. 2. sorsz. szőlőknek ugyanazt illető 1/3 részére 288 kor., a keszüi 222. sz. betétben felvett I. 1—3. sorsz. urbéri birtokra és szőlőre 484 kor.; és végül a pécsi 3641 sz. betétben felvett 7845/2. hrsz. ingatlanra 42 kor. becsárban, mint kikiáltási árban az árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi december hó 4-ik napján d. e. 9 órakor Keszü község bíróságában és ugyanaznap d. u. 3 órakor a kir. tszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 78 kor. 40 fil., 28 kor. 80 fil., 48 kor. 40 fil., 4 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881: 60. t.-cz. 176. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsen, 1900. évi szeptember hó 11-én. A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

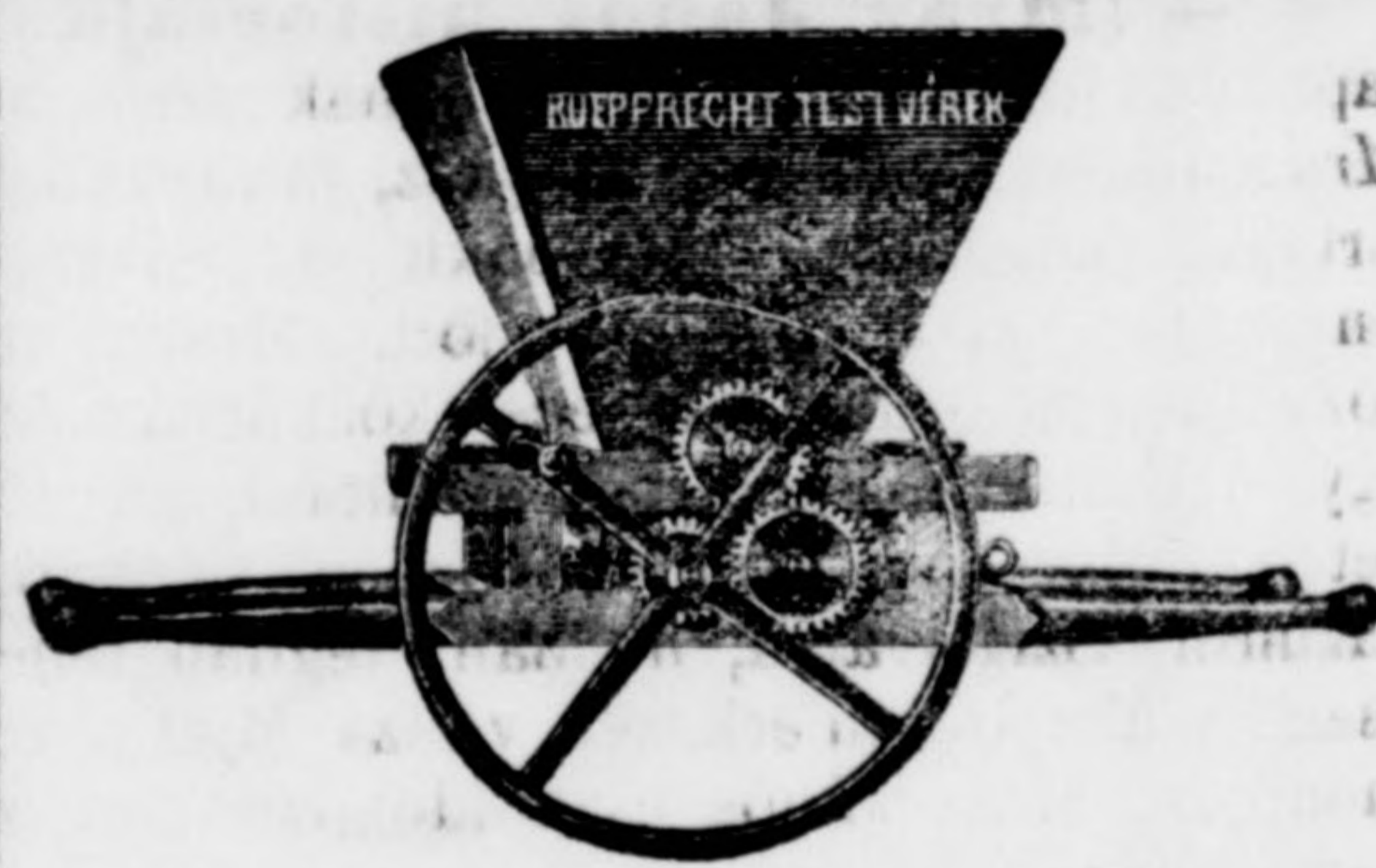
Bogyay Pongrácz,

kir. törvényszéki bíró.

RUEPPRECHT TESTVÉREK

PÉCSETT.

Harang-érez- és vasöntőde,
malomépítészeti,
tűzoltó-szerek-, szivattyú- és gépgyár.

Szőlőszeti és pincészeti gépek és berendezések.

Borsajtók,
szőlőmorzsolók,
szőlő bogozó-gép,
gyümölcs-örlo gép,
keringős borszivattyúk,
emelyüs
üvegmosó-gépek,
dugaszoló-gépek,

szűrő-(filtráló) készülék,
peronospora-fecskendők,
philoxera injectorok,
borcsapok,
sörccsapok,
kénsavas sörmérő készülék
légnomásu sörmérő
készülék. stb. stb.